

AKZO NOBEL CHEMICALS JA AKCROS CHEMICALS v. KOMISSIO

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (viides jaosto)

28 päivänä toukokuuta 2004*

Asiassa T-253/03,

Akzo Nobel Chemicals Ltd, kotipaikka Surrey (Yhdistynyt kuningaskunta), ja

Akcros Chemicals Ltd, kotipaikka Surrey, edustajinaan asianajajat C. Swaak ja
M. Mollica,

kantajina,

joita tukevat

Council of the Bars and Law Societies of the European Union, kotipaikka Bryssel
(Belgia), edustajanaan J. Flynn, QC,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten, kotipaikka Haag (Alankomaat), edustajanaan asianajaja O. Brouwer,

ja

European Company Lawyers Association (ECLA), kotipaikka Bryssel, edustajinaan asianajajat M. Dolmans ja K. Nordlander ja solicitor J. Temple-Lang,

väliintulijoina,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinhään R. Wainwright ja C. Ingen-Housz, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

joka koskee väliintulohakemusta, jossa Section on Business Law of the International Bar Association on pyytänyt päästä väliintulijaksi tukeakseen kantajién vaatimuksia tässä asiassa, jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta vaaditaan kumoamaan 8.5.2003 tehty päätös K(2003) 1533 lopullinen, jossa on hylätty vaatimus asianajajien

kanssa harjoitettavaa yhteydenpitoa suojaavan asianajosalaisuuden (legal professional privilege) soveltamisesta tiettyihin asiakirjoihin, jotka on takavarikoitu 6 päivänä helmikuuta 1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 (perustamissopimuksen [81] ja [82] artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus) (EYVL 1962, 13, s. 204) 14 artiklan 3 kohdan nojalla määrätystä tarkastuksessa,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN
OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: puheenjohtaja P. Lindh sekä tuomarit R. García-Valdecasas ja J. D. Cooke,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

- 1 Komissio on 30.1.2003 tehnyt 6 päivänä helmikuuta 1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 (perustamissopimuksen [81] ja [82] artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus) (EYVL 1962, 13, s. 204) 14 artiklan 3 kohdan perusteella päätöksen K(2003) 85/4, jossa se on määrännyt, että muun muassa Akzo Nobel Chemicals Ltd:n ja Akcros Chemicals Ltd:n (jäljempänä kantajat) sekä niiden tytäryhtiöiden on alistuttava tarkastukseen, jossa pyritään etsimään todisteita

mahdollisista kilpailua rajoittavista menettelytavoista (jäljempänä 30.1.2003 tehty päätös). Komissio on 10.2.2003 tehnyt samoin asetuksen N:o 17 14 artiklan 3 kohdan perusteella päätöksen K(2003) 559/4 (jäljempänä 10.2.2003 tehty päätös), jolla muutetaan 30.1.2003 tehtyä päätöstä.

- 2 Edellä mainittujen päätösten perusteella tehtiin 12. ja 13.2.2003 paikan päällä suoritettavia tarkastuksia kantajien toimitiloissa, jotka sijaitsevat Ecclesissä, Manchesterissa (Yhdistynyt kuningaskunta). Tämän tarkastuksen kuluessa komission virkamiehet kopioivat huomattavan määrän asiakirjoja. Näiden toimenpiteiden aikana kantajien edustajat ilmoittivat komission virkamiehille, että asianajosalaisuus, joka suojaa yhteydenpitoa asianajajiin, saattoi kattaa tietyt asiakirjat. Kun kyseisiä asiakirjoja tarkasteltiin, erimielisyyttä syntyi viidestä asiakirjasta, joita käsiteltiin kahdella eri tavalla. Komission virkamiehet eivät nimittäin pystyneet heti ratkaisemaan lopullisesti, kuuluiko kaksi asiakirjaa mahdollisesti suojan piiriin. Tämän vuoksi komission virkamiehet ottivat asiakirjoista kopiot ja laittoivat nämä sinetöityyn kirjekuoreen, jonka he ottivat mukaansa tarkastuksen päättyessä. Kolmen muun riidanalaisen asiakirjan osalta tarkastusta johtava komission virkamies katsoi, etteivät asiakirjat kuuluneet asianajosalaisuuden piiriin, joten hän otti niistä kopiot ja liitti ne muuhun asiakirja-aineistoon laittamatta niitä sinetöityyn kirjekuoreen.
- 3 Kantajat lähettivät 17.2.2003 komissiolle kirjeen, jossa ne esittivät selvityksen syistä, joiden vuoksi ne katsoivat, että asianajosalaisuus koski näitä viittä asiakirjaa. Komissio ilmoitti kantajille kirjeellä 1.4.2003, ettei se voinut kantajien 17.2.2003 lähettämässä kirjeessä esiin tuomien seikkojen perusteella katsoa, että asianajosalaisuus todella koski kyseessä olevia asiakirjoja. Komissio on tässä samassa kirjeessä kuitenkin ilmoittanut kantajille, että nämä voivat esittää huomautuksia näistä alustavista päätelmistä kahden viikon kuluessa, minkä jälkeen komissio tekee lopullisen päätöksen.

- 4 Kantajat ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 11.4.2003 jättämällään kannekirjelmällä nostaneet kanteen, jossa ne pääasiallisesti vaativat 10.2.2003 tehdyn komission päätöksen kumoamista ja tarvittaessa 30.1.2003 tehdyn päätöksen kumoamista; päätöksissä on veloitettu nämä yhtiöt ja niiden tytäryhtiöt alistumaan kyseisiin tarkastuksiin (asia T-125/03, Akzo Nobel Chemicals ja Akcros Chemicals v. komissio).
- 5 Komissio teki 8.5.2003 asetuksen N:o 17 14 artiklan 3 kohtaan perustuvan päätöksen K(2003) 1533 lopullinen (jäljempänä 8.5.2003 tehty päätös). Komissio on tämän päätöksen 1 artiklassa hylännyt kantajien pyynnön, että riidanalaiset asiakirjat palautettaisiin niille ja että komissio vahvistaisi tuhonneensa kaikki hallussaan olevat kopiot näistä asiakirjoista. Komissio on 8.5.2003 tehdyn päätöksen 2 artiklassa lisäksi ilmoittanut aikovansa avata sinetöidyn kirjekuoren, jossa on kaksi näistä asiakirjoista.
- 6 Kantajat ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 4.7.2003 jättämällään kannekirjelmällä nostaneet EY 230 artiklan neljännen kohdan perusteella kanteen, jossa ne vaativat, että 8.5.2003 tehty päätös on kumottava.
- 7 Council of Bars and Law Societies of the European Union (Euroopan unionin asianajajayhteisöjen neuvosto; jäljempänä CCBE), Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten (Alankomaiden asianajajayhteisön hallitus; jäljempänä Alankomaiden asianajajayhteisö) ja European Company Lawyers Association (Euroopan yrityslakimiesten yhdistys; jäljempänä ECLA) tekivät 30.7., 7.8. ja 18.8.2003 kukin oman väliintulohakemuksensa, joissa ne pyysivät saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen kantajien vaatimuksia. CCBE, Alankomaiden asianajajayhteisö ja ECLA hyväksyttiin väliintulijoiksi samalla, viidennen jaoston puheenjohtajan 4.11.2003 antamalla määräyksellä.

- 8 Section on Business Law of the International Bar Association (jäljempänä SBL), edustajanaan asianajaja J. Buhart, teki 25.11.2003 väliintulohakemuksen, jossa se pyysi saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen kantajien vaatimuksia.
- 9 SBL toteaa väliintulohakemuksessaan, että esillä olevan asian ratkaisu koskee sen etua huomattavissa määrin. Se väittää, että tässä asiassa nousee esiin periaatteellisia kysymyksiä, jotka koskevat asianajajien kanssa harjoitettavaa yhteydenpitoa suojaavaa asianajosalaisuutta, ja että kantajille vastainen tuomio vaikuttaa tämän vuoksi suoraan sen jäsenenä oleviin yrityslakimiehiin. SBL toteaa tältä osin, että se on 31.5.2002 hyväksynyt päätöslauselman, jossa puolletaan kantaa, jonka mukaan asianajosalaisuuden periaate koskee yrityslakimiehiä kaikissa tuomioistuimissa. SBL katsoo, että oikeudenkäynnin ratkaisu koskee sen etua välittömästi ja erityisesti ja että sen väliintulohakemus vastaa oikeuskäytäntöä, jonka mukaan etujärjestöt, joiden päämääriin kuuluu jäsentensä etujen puolustaminen, voidaan hyväksyä väliintulijoiksi. Lopuksi SBL vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut, tästä väliintulohakemuksesta aiheutuvat kulut mukaan lukien.
- 10 Väliintulohakemus on annettu tiedoksi asianosaisille ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 116 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti.
- 11 Kantajat katsovat 18.12.2003 toimittamassaan asiakirjassa, että SBL on osoittanut asian ratkaisun koskevan etuaan, ja ne pyytävät ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta hyväksymään sen väliintulohakemuksen. Samana päivänä toimittamassaan erillisessä asiakirjassa kantajat pyytävät luottamuksellista käsittelyä SBL:ään nähden.

- 12 Komissio katsoo 9.12.2003 toimittamassaan asiakirjassa, ettei SBL ole esittänyt sellaista riittävää selvitystä, jonka perusteella voitaisiin selvästi todeta, että se on olemassa oikeushenkilönä tai että sillä ainakin on kelpoisuus esiintyä asianosaisena omasta aloitteestaan työjärjestyksen 44 artiklan 5 kohdan a alakohdan mukaisesti. Komissio toteaa siten, ettei SBL:n säännöistä ilmene, että sillä olisi kelpoisuus nostaa kanne ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Lopuksi komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin velvoittaa SBL:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut, joita komissiolle on aiheutunut tämän välitoimihakemuksen osalta. Samana päivänä toimittamassaan erillisessä asiakirjassa komissio täsmentää, ettei se pyydä luottamuksellista käsittelyä SBL:ään nähden.
- 13 CCBE toteaa 7.1.2004 esittämässään huomautuksessa, että SBL:n väliintulohakemuksen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat. CCBE epäilee erityisesti sitä, onko SBL:llä ne ominaisuudet, jotka ovat oikeushenkilöllisyyden perusta (yhdistetyt asiat 41/73, 43/73–48/73, 50/73, 111/73, 113/73 ja 114/73, *Générale sucrière* ym. v. komissio, määräys 11.12.1973, Kok. 1973, s. 1465, 3 kohta), etenään kun sillä ei ole itsenäistä oikeutta edustaa jäseniään. CCBE toteaa, että SBL on vain osa *International Bar Associationia* (jäljempänä IBA), jota se ei voi edustaa. CCBE väittää myös, ettei SBL ole jäsentensä etuja puolustava etujärjestö.
- 14 Muut väliintulijat eivät ole vastustaneet väliintulohakemusta.
- 15 Viidennen jaoston puheenjohtaja on työjärjestyksen 116 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti siirtänyt välitoimihakemuksen jaoston käsiteltäväksi.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 16 On huomautettava, että SBL on yksi IBA:n kolmesta jaostosta; IBA on lakimiesten maailmanlaajuinen etujärjestö, ja siihen kuuluu sekä asianajajayhteisöjä että yrityslakimiesten yhdistyksiä samoin kuin yksittäisiä lakimiehiä ja asianajajia. SBL:ään puolestaan kuuluu yksittäisiä lakimiehiä ja erityisesti yli 12 500 kansainvälisen kauppaoikeuden alalla toimivaa lakimiestä, joihin kuuluu sekä yksityisiä ammatinharjoittajia että yrityslakimiehiä (joita on yli 3 000) 185 maasta.
- 17 Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan toisessa kohdassa, jota tämän perussäännön 53 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla sovelletaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen, määrätään, että oikeus olla väliintulijana ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa ei koske pelkästään jäsenvaltioita ja yhteisön toimielimiä vaan myös kaikkia muita, jotka osoittavat, että asian ratkaisu koskee heidän etuaan.
- 18 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan etujärjestöt, joiden tarkoituksena on puolustaa jäseniään, hyväksytään väliintulijoiksi asioissa, joissa on kyse niiden jäseniin vaikuttavista periaatteellisista kysymyksistä (yhdistetyt asiat C-151/97 P(I) ja C-157/97 P(I), National Power ja PowerGen, määräys 17.6.1997, Kok. 1997, s. I-3491, 66 kohta; asia C-151/98 P, Pharos v. komissio, määräys 28.9.1998, Kok. 1998, s. I-5441, 6 kohta; asia T-13/99 R, Pfizer v. neuvosto, määräys 22.3.1999, 15 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa ja asia T-53/01 R, Poste Italiane v. komissio, määräys 28.5.2001, Kok. 2001, s. II-1479, 51 kohta). On erityisesti todettava, että järjestö voidaan hyväksyä väliintulijaksi, jos se edustaa huomattavaa määrää kyseisen alan toimijoita, jos sen tarkoituksiin kuuluu sen jäsenten etujen puolustaminen, jos asiassa voi nousta esiin kyseisen alan toimintaan vaikuttavia periaatteellisia kysymyksiä ja siis jos annettava tuomio voi vaikuttaa järjestön jäsenten etuihin huomattavasti (ks. vastaavasti asia T-87/92, Kruidvat v. komissio, määräys 8.12.1993, Kok. 1993, s. II-1375, 14 kohta; tällä määräyksellä hylättiin Yves Saint Laurent Parfums SA:n väliintulohakemus).

- 19 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa tältä osin, että SBL:n sääntöjen II artiklan mukaan SBL pyrkii edistämään lainsäädäntöä, käytäntöjä ja ammatillisia velvoitteita koskevien tietojen ja näkökantojen vaihtoa jäsentensä välillä kaupallisten ja taloudellisten asioiden osalta kaikkialla maailmassa, helpottamaan jäsentensä välistä yhteydenpitoa ja toteuttamaan tähän liittyviä hankkeita, jotka jaoston johtokunta (Section Council) voi hyväksyä.
- 20 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, ettei SBL:n säännöissä kuitenkaan mainita, että SBL:n tavoitteisiin kuuluisi sen jäsenten etujen puolustaminen tai jäsenten edustaminen. SBL:n ainoana tavoitteena nimittäin on edistää tietojenvaihtoa ja yhteyksiä jäsentensä välillä sekä järjestää konferensseja tiettyjä oikeudenaloja koskevan tutkimuksen helpottamiseksi. SBL on väliintulohakemuksessaan nimittäin todennut, että sen tehtävänä on tarjota sen jäsenistöön kuuluville yrityslakimiehille foorumi, jossa nämä voivat keskustella ja saada ohjausta siitä, miten he voivat toimia tehokkaasti yrityksissä noudattaen yrityksen tavoitteita kaikkein tiukimpien ammatillisten sääntöjen mukaisesti.
- 21 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa lisäksi, että SBL:n sääntöjen III artiklan 1 kohdan mukaan SBL:n jäsenet ovat muodollisesti IBA:n jäseniä ja että SBL on yksi IBA:n jaostoista. SBL on sääntöjensä I artiklan mukaan siten muodostettu IBA:n sisällä. On huomattava, että SBL:n sääntöjen VII artiklan 6 kohdan mukaan SBL ei voi toteuttaa mitään toimia IBA:n nimissä tai sen puolesta ilman IBA:n johtokunnan lupaa tai erillistä hyväksymistä. SBL on väliintulokirjelmässään täsmentänyt tältä osin, ettei sen väliintulohakemusta ole tehty IBA:n tai sen jonkin muun jaoston nimissä.
- 22 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo näin ollen, ettei SBL ole sellainen etujärjestö, jonka tarkoituksena olisi työsopimussuhteessa olevien lakimiesten etujen puolustaminen siten kuin edellä mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetaan (edellä 18 kohta).

23 Edellä todettu huomioon ottaen on katsottava, ettei SBL ole osoittanut, että asian ratkaisu koskee sen etua siten, kuin yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetaan.

24 Tämän vuoksi väliintulohakemus hylätään.

Oikeudenkäyntikulut

25 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan oikeudenkäyntikuluja koskeva ratkaisu annetaan tuomiossa tai määräyksessä, jolla asian käsittely päätetään. Nyt annettavalla määräyksellä päätetään asian käsittely SBL:n osalta, joten sen väliintulohakemukseen liittyvistä oikeudenkäyntikuluista on annettava ratkaisu.

26 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska SBL on hävinnyt asian, se on veloitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan komission vaatimusten mukaisesti ne oikeudenkäyntikulut, jotka ovat aiheutuneet tästä väliintulomenettelystä. Koska kantajat ja väliintulijat eivät ole esittäneet vaatimuksia tältä osin, ne vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(viides jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

- 1) Section on Business Law of the International Bar Associationin väliintulo hakemus hylätään.**
- 2) Lausunnon antaminen kantajien pyynnöstä, joka koskee luottamuksellista käsittelyä Section on Business Law of the International Bar Associationiin nähden, raukeaa.**
- 3) Section on Business Law of the International Bar Association veloitetaan korvaamaan väliintulomenettelyyn liittyvät komission oikeudenkäyntikulut ja vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.**
- 4) Kantajat ja niitä tukevat väliintulijat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan väliintulomenettelyn osalta.**

Annettiin Luxemburgissa 28 päivänä toukokuuta 2004.

H. Jung

kirjaaja

P. Lindh

viidennen jaoston puheenjohtaja